

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ЈАВНО КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЈАВНИ ПРЕВОЗ ГРАДА НИША НИШ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Ниш, март 2022. године

САДРЖАЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ, КРАТАК ОПИС ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	3
1.1. Општи подаци	3
1.2. Кратак опис пословних активности	3
1.3. Организациона структура	4
2. ПРИКАЗ РАЗВОЈА, ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА, КАО И ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКИМ ПИТАЊИМА	5
2.1. Приказ развоја и финансијског положаја	5
2.2. Приказ резултата пословања	6
2.3. Информације о кадровским питањима	9
3. ИНФОРМАЦИЈЕ О УЛАГАЊИМА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	10
4. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ	10
5. ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ	11
6. АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА	12
7. ИНФОРМАЦИЈЕ О ОТКУПУ СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА, ОДНОСНО УДЕЛА	13
8. ПОСТОЈАЋЕ ОГРАНАКА	13
9. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И УСПЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА	13
10. ЦИЉЕВИ И ПОЛИТИКЕ БЕЗАНЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА	13
11. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА, СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА И ОЦЕНА ЊИХОВЕ ЕФЕКТИВНОСТИ	14
11.1. Ценовни ризик	14
11.2. Кредитни ризик	15
11.3. Ризик ликвидности и ризик новчаног тока	16

На основу члана 34. Закона о рачуноводству (Сл. гласник РС“, број 73/2019 и 44/2021 – др. закон), Јавно комунално предузеће Дирекција за јавни превоз Града Ниша Ниш објављује

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2021. ГОДИНУ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ, КРАТАК ОПИС ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

1.1. Општи подаци

Пуно пословно име	Јавно комунално предузеће Дирекција за јавни превоз Града Ниша Ниш
Скраћено пословно име	ЈКП Дирекција за јавни превоз Града Ниша
Седиште	Ниш, Генерала Милојка Лешјанина 8
Матични број	20736674
ПИБ – Порески идентифицициони број	107073107
Адреса за пријем електронске поште	info@jgpnis.rs
Шифра и назив делатности	52.21 – Услугне делатности у копненом саобраћају – претежна делатност 49.31 – градски и приградски копнени превоз путника Ове две делатности су од општег интереса
Укупан број запослених на дан 31.12.2021. год.	110

1.2. Кратак опис пословних активности

Јавно комунално предузеће Дирекција за јавни превоз Града Ниша Ниш (у даљем тексту: Предузеће), је основано Одлуком Скупштине града Ниша од 25.03.2011.године („Сл.лист града Ниша“ бр.15/2011). У регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре је регистровано дана 11.05.2011. године.

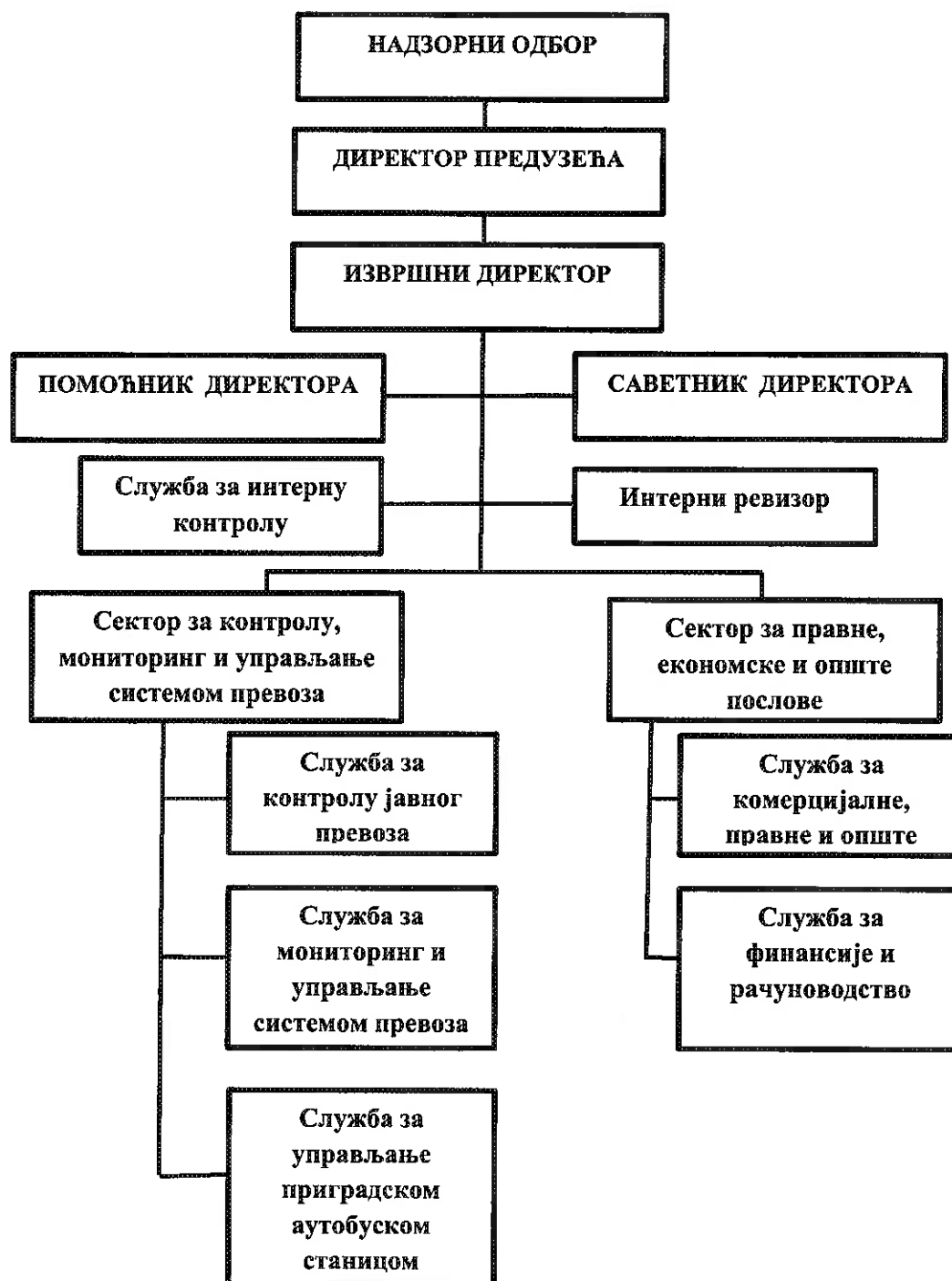
У периоду од оснивања до краја 2014. године, Предузеће је обављало делатност организације, контроле и реализације интегрисаног тарифног система у градском и приградском превозу путника на територији Града Ниша. Предузеће је крајем 2013. године преузело и послове организације рада приградске аутобуске станице.

Почев од 01.01.2015. године, Предузеће је обављало и комуналну делатност градског и приградског превоза путника на једном од пакета линија на територији града Ниша. На основу споразума закљученог са Градом Нишом, Предузеће је дана 30.06.2018. године, престало са обављањем делатности превоза путника на овом пакету линија у Нишу.

1.3. Организациона структура

У организационом смислу Предузеће је јединствена целина, а правилником о унутрашњој организацији и систематизацији уређена је његова организација, управљање и руковођење пословањем.

Ради успешног обављања поверених делатности, боље и ефикасније организације рада, а у зависности од врсте и карактера послова који се извршавају, Предузеће је организовано по секторима и службама.

2. ПРИКАЗ РАЗВОЈА, ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА, КАО И ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКИМ ПИТАЊИМА

2.1. Приказ развоја и финансијског положаја

Пословну 2021. годину је у свету, па и у Републици Србији, обележила пандемија вируса Ковид -19, која непрекидно траје још од почетка 2020. године. Стална примена различитих мера за обуздавање даљег ширења вируса је и у 2021. години ограничавала глобалну привредну активност у готово свим областима.

На све то Предузеће нема никаквог утицаја, али оно у значајној мери утиче на његово пословање. Предузеће редовно прати сва дешавања у земљи и свету која могу да у мањој или већој мери утичу на његово пословање и благовремено доноси одговарајуће одлуке у циљу прилагођавања новонасталим околностима.

Укупна економска активност је, према подацима Републичког завода за статистику, мерена реалним кретањем бруто домаћег производа (БДП), у 2021. години порасла за 7,5 одсто у односу на 2020. годину. Процењена инфлација у 2021. години износи 7,8 %. Средњи курс ЕУР је током године имао врло мале осцилације (дана 31.12.2020. године је износио 117,5802, а 31.12.2021. године 117,5821).

У првој половини 2021. године је у одређеним привредним и друштвеним делатностима (саобраћај, туризам, угоститељство, трговина, култура, образовање и друго), био смањен обим привредних активности. Зато је у том периоду, због смањеног броја путника, уместо планираног зимског, често примењиван и такозвани летњи ред вожње са редукованим бројем полазака на свим градским и приградским линијама јавног превоза путника на територији града Ниша. Међутим, пад обима привредних активности је био још већи у претходној, 2020. години. За време ванредног стања уведеног због епидемије вируса корона, једна од мера за спречавање ширења заразне болести Ковид – 19, била је и мера забране јавног превоза путника аутобусима, која је трајала у периоду од 25.03.2020. до 07.05.2020. године.

Град Ниш је Предузећу поверио обављање комуналне делатности градског и приградског превоза путника на територији града Ниша, која обухвата:

-организацију и обављање јавног градског и приградског превоза путника на линијама које су утврђене уговором и

-организацију, контролу и реализацију интегрисаног тарифног система у обављању ове комуналне делатности, који обухвата и закуп и организацију рада приградске аутобуске станице у Нишу.

При том је Град Ниш дао овлашћење Предузећу да може све или поједине активности обављања превоза путника да повери, односно пренесе на превознике, у складу са одлуком Града Ниша којом је Предузећу дато овлашћење да предузме све радње прописане Законом о јавно – приватном партнерству (у даљем тексту: ЈПП), у циљу реализације пројекта ЈПП. У складу са прихваћеним пројектом ЈПП, Предузеће је, после спроведеног отвореног поступка јавне набавке, са изабраним превозницима закључило уговоре о ЈПП у обављању комуналне делатности градског и приградског превоза путника на територији града Ниша. Средства за исплату превозницима, Предузеће обезбеђује продајом појединачних, полумесечних и месечних карата путницима, а недостајућа средства до укупне вредности пружених услуга превоза по рачунима превозника, Град Ниш преноси на текући рачун Предузећа. Дакле, та средства не представљају субвенције којима се покривају редовни трошкови пословања Предузећа, већ средства потребна за измирење обавеза према превозницима, по рачунима за извршене услуге превоза путника. Одлуком о буџету Града Ниша за 2021. годину, исплата ових средстава се евидентира на групи конта 423000 – Услуге по уговору, а не на групи конта 451000 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, како је било у 2020. години.

Градско веће Града Ниша утврђује цене карата у јавном превозу путника на територији града Ниша, а одређеним категоријама путника утврђује право на бесплатан превоз, или на превоз по повлашћеним ценама.

У циљу доношења исправних и правовремених пословних одлука, Предузеће редовно, током целе пословне године, прати и анализира све аспекте свог пословања, а посебно остварене финансијске резултате.

2.2. Приказ резултата пословања

Детаљан приказ резултата пословања Предузећа је дат у Напоменама уз финансијске извештаје за 2021. годину. У наставку приказујемо само неке од релевантних параметара пословања.

Пословни приходи (у хиљадама РСД)

Опис	Пословна година	
	2021.	2020.
Приходи од продаје производа и услуга	1.758.148	924.776
Остали пословни приходи	7.828	541.331
Приходи од усклађивања вредности имовине (осим фин.)		36
УКУПНО	1.765.976	1.466.143

Пословни расходи (у хиљадама РСД)

Опис	2021.	2020.
Трошкови материјала, горива и енергије	5.898	5.787
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	144.069	134.998
Трошкови амортизације	5.644	5.723
Расходи од усклађивања вредности имовине (осим фин.)		404
Трошкови производних услуга	1.575.025	1.285.505
Трошкови резервисања	12.274	7.515
Нематеријални трошкови	17.550	9.669
УКУПНО	1.760.460	1.449.601

Биланс стања - актива (у хиљадама РСД)

Опис	2021.	2020.
Некретнине, постројења и опрема	16.715	22.021
Одложена пореска средства	5.510	4.026
Залихе	1.052	1.137
Потраживања по основу продаје	107.562	46.607
Остала краткорочна потраживања	30.650	247.981
Краткорочни финансијски пласмани	30.000	30.000

Готовина и готовински еквиваленти	47.601	35.840
Краткорочна активна временска разграничења	82.723	82.867
УКУПНО	321.813	470.479

Биланс стања - пасива (у хиљадама РСД)

Опис	2021.	2020.
Основни капитал	48.734	47.546
Резерве	23.754	23.754
Нераспоређени добитак	306	1.250
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	14.647	10.707
Остала дугорочна резервисања	11.000	5.000
Краткорочне финансијске обавезе		30.000
Примљени аванси, депозити и кауције	3.329	209
Обавезе према добављачима у земљи	108.932	241.337
Остале краткорочне обавезе	20.511	20.076
Краткорочна пасивна временска разграничења	90.600	90.600
УКУПНО	321.813	470.479

Основни билансни показатељи (у хиљадама РСД)

Опис	2021.	2020.
Пословни приходи	1.765.976	1.466.143
Пословни расходи	1.760.460	1.449.601
Пословни резултат	5.516	16.542
Добитак/губитак пре опорезивања	2.335	4.021
Одложени порески приход /расход периода	1.484	1.098
Порески расход периода	3.513	3.869
Нето добитак/губитак	306	1.250
Пословна имовина	321.813	470.479
Укупни капитал	72.794	72.550
Основни капитал	48.734	47.546
Резерве	23.754	23.754
ROA -стопа приноса средстава (нето добит/укупна средства *100)	0,10	0,27
ROE- стопа приноса капитал (нето добит/капитал*100)	0,42	1,72
ЕБИТДА (добит.пре опорез.-операт.трос.+камата+аморт)	1.772.151	1.472.497
Дуг/капитал (дуг.рез.и обавезе, одлож.порес.обав и крат.рез.и обавезе)/капитал*100	342,09	548,49
Ликвидност (обртна средства/краткорочне обавезе*100)	134,12	116,28
% зараде у пословним приходима (Трош.зарада, нак.и остали лич.расходи/пословни приходи*100)	8,16	9,21

Показатељи структуре прихода и расхода

Опис	2021.	2020.
учешће пословних прихода у укупном приходу	1,00	1,00
учешће финансијских прихода у укупном приходу	0,00	0,00
учешће пословних расхода у укупним расходима	1,00	0,99
учешће финансијских расхода у укупним расходима	0,00	0,00

Показатељи економичности пословања

Опис	2021.	2020.
однос укупних прихода према укупним расходима	1,00	1,00
однос пословних прихода према пословним расходима	1,00	1,01
однос финансисјких прихода према финансијским расходима	2,72	0,99

Показатељи финансијског резултата и рентабилности

Опис	2021.	2020.
добит према укупним приходима	0,00	0,00
добит према укупној активи	0,00	0,00
нето добит/укупан капитал	0,00	0,02

Показатељи финансијске стабилности

Опис	2021.	2020.
покриће основних средстава капиталом	0,23	0,30
покриће основних средстава основним капиталом	0,34	0,46

Индикатори опште ликвидности

Опис	2021.	2020.
обртна имовина према обавезама	1,34	1,16
обртна имовина без залиха према обавезама	1,34	1,16
покриће обавеза према добављачима са потраж.од купаца	1,01	5,18

Степен задужености

Опис	2021.	2020.
(краткорочне обавезе+дугор.резер.и обавезе)/пословна пасива	0,77	0,85
обавезе /капитал	3,07	5,27

Први степен ликвидности

Опис	2021.	2020.
готовински еквиваленти и готовина/краткорочне обавезе	0,21	0,09

Други степен ликвидности

Опис	2021.	2020.
(обртна имовина-залихе)/краткорочне обавезе	1,34	1,16

Нето обртни капитал

Опис	2021.	2020.
обртна имовина-краткорочне обавезе (РСД хиљада)	76.216	62.210

2.3. Информације о кадровским питањима

Са стањем на дан 31.12.2021. године, Предузеће има укупно 110 запослених. Од тог броја, са 100 запослених су закључени уговори на неодређено време, а са 10 запослених уговори на одређено време због повећаног обима посла.

У доњој табели је дата квалификациона и полна структура запослених са стањем на дан 31.12.2021. године.

Ред. бр.	Стручна спрема запослених	Запослене женског пола	Запослени мушког пола	Укупан број запослених на дан 31.12.2021. год.
1.	ВСС	17	20	37
2.	ВС	4	3	7
3.	ССС	23	43	66
Укупно		44	66	110

Највећи број од 66 запослених је са средњом стручном спремом. У ову групу запослених спадају првенствено контролори саобраћаја и продавци карата за превоз путника.

Начело родне равноправности и недискриминације је једно од темељних људских права. Предузеће се редовно држи тог начела, тако да је са стањем на дан 31.12.2021. године, у радном односу укупно 44 запослених женског пола, што представља 40% од укупног броја запослених.

У сектору за контролу, мониторинг и управљање системом превоза је запослено укупно 73 запослених, што представља 66,36% од укупног броја запослених. То се види из наредне табеле у којој је дата структура запослених по организационим јединицама.

Редни број	Стручна спрема запослених	Пословодство	Интерни ревизор	Служба за интерну контролу	Сектор за контролу, мониторинг и управљање системом превоза	Сектор за правне, економске и опште послове	Укупан број запослених
1.	ВСС	4	1	2	14	16	37
2.	ВС				4	3	7
3.	ССС				55	11	66
Укупно		4	1	2	73	30	110

3. ИНФОРМАЦИЈЕ О УЛАГАЊИМА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Предузеће већ дужи низ година прати савремене токове у области заштите животне средине и у складу са тим прилагођава своје пословање.

Најзначајнији допринос који Предузеће може да да у циљу заштите животне средине се састоји у томе да створи услове да превозници који обављају градски и приградски превоз путника, смање емисију штетних издувних гасова. Наиме, три превозника који обављају ту делатност на територији града Ниша, годишње аутобусима пређу преко 8.300.000 км, што значајно повећава ниво аеро загађености, посебно на најоптерећенијим градским саобраћајницама. Зато је седмогодишњим уговорима о ЈПП, које је Предузеће закључило са превозницима јануара месеца 2020. године, утврђено да већ после друге године од почетка њихове примене, најмање 25% возила којима обављају превоз путника имају уграђене моторе који задовољавају минимум ЕУРО 4 норму (стандард), а да се после треће године, проценат тих возила повећа на најмање 45% од укупног броја возила. Мотори са ЕУРО 4 нормом емитују далеко мање штетних издувних гасова од мотора са нижом ЕУРО нормом. На основу више спроведених истраживања се утврдило да један аутобус са ЕУРО 0 нормом, загађује животну средину исто као и 20 аутобуса са ЕУРО 4 нормом. Сви превозници су већ у 2021. години испунили први тражени услов од најмање 25% возила са минимум ЕУРО 4 нормом, чиме су значајно допринели смањењу загађености животне средине у Нишу.

Предузеће редовно плаћа накнаде за заштиту и унапређење животне средине. У 2021. години је на име такозване еко таксе уплаћен укупан износ од РСД 125.хиљада.

4. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Одељком 32 – Догађаји после извештајног периода Међународног стандарда финансијског извештавања за мала и средња предузећа (МСФИ за МСП) је утврђено да се финансијски извештаји сачињени на крају извештајног периода коригују за износе који су

настали после завршетка извештајног периода, до датума када су финансијски извештаји одобрени.

Надзорни одбор Предузећа је донео одлуку о одобравању финансијских извештаја за 2021. годину, са датумом 18.02.2022. године.

У периоду од 01.01.2022. до 18.02.2022. године, наплаћена су потраживања Предузећа која су по Годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године, била директно или индиректно отписана, у укупној вредности од РСД 197 хиљада. У складу са наведеним Одељком МСФИ за МСП, извршене су одговарајуће корекције износа исказаних у финансијским извештајима за 2021. годину.

Истим Одељком МСФИ за МСП је прописано да предузеће не коригује износе признате у његовим финансијским извештајима који одражавају некорективне догађаје настале након извештајног периода, с тим што за сваку материјално значајну категорију тих догађаја обелодањује информације о природи догађаја и процену његовог финансијског ефекта.

У складу са тим, у Напоменама уз финансијске извештаје је обелодањена следећа информација:

На основу Споразума закљученог са Градом Нишом, Предузеће је дана 30.06.2018. године престало са обављањем комуналне делатности јавног превоза путника на једном од пакета линија на територији Града Ниша. Од укупно 14 аутобуса којима је обављало ову делатност, Предузеће са стањем на дан 31.12.2021. године, има 13 аутобуса који се већ дуже од три и по године уопште не користе, а паркирани су на простору јавне зоне Јавног предузећа за аеродромске услуге Аеродром Ниш. Садашња књиговодствена вредност свих 13 аутобуса на дан 31.12.2021. године, износи РСД 7.726 хиљада.

Дана 31.01.2022. године, ЈП Аеродром Ниш је обавестило Предузеће и Полицијску управу у Нишу да су затечена два лица како скидају поједине делове са паркираних аутобуса. Полицијска управа је истог дана вратила Предузећу 7 табли поклопаца од алуминијума, скинутих са паркираних аутобуса, које је привремено одузела од једног од лица која су извршила кривично дело крађе. Комисија за утврђивање несталих делова и штете на аутобусима, именована од стране директора Предузећа је дана 03.02.2022. године утврдила да су са свих 13 аутобуса скинути бројни делови (табле осигурача, подтабле, електроинсталације, рачунари мигаваца и брисача, решетке хладњака, поклопци електровентила за отварање врата и други делови), при чему је проценила да је укупна вредност штете на свим аутобусима РСД 3.380 хиљада.

Дана 08.02.2022. године је Полицијској управи у Нишу поднета кривична пријава против НН лица због кривичног дела тешка крађа из члана 204. Кривичног законика.

Пошто предметни аутобуси нису били у употреби почев од 01.07.2018. године, нису били осигурани код осигураваћег друштва, тако да Предузеће нема право на накнаду штете.

5. ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ

Уговор којим је Град Ниш поверио Предузећу обављање комуналне делатности јавног градског и приградског превоза путника на територији града Ниша, закључен је дана 31.01.2020. године, на период од седам година, у складу са јавним уговорима о обављању ове делатности, које је Предузеће закључило са превозницима.

Пре истека тих уговора, Град Ниш ће, после извршене анализе постигнутих резултата и сагледавања евентуалних проблема и недостатака у дотадашњем обављању ове

делатности, одлучити на који начин ће се убудуће организовати јавни превоз путника. При том је од кључног значаја одлука да ли ће се у нови циклус ЈПП, ући кроз форму уговорног или институционалног партнерства, са или без елемената концесије.

Зато је практично немогуће озбиљније планирати будући развој на дужи рок, него само за наредних пет година, до истека уговора са превозницима и Градом Нишом. У том смислу ће се у наредном периоду наставити активности на повећању достигнутог нивоа квалитета јавног превоза путника.

Предузеће неће дозволити да превозници у потпуности не испуне уговорену обавезу укључивања у саобраћај што већег броја аутобуса са минимум ЕУРО 4 нормом. Тиме се путницима обезбеђује квалитетан и комфоран превоз, а свим грађанима смањено загађење животне средине. Поред тога, корисницима услуга јавног превоза ће се омогућити и додатне погодности, тако што ће моћи да појединачне и месечне карте плаћају безготовински, платним картицама, преко мобилних телефона, неперсонализованим или персонализованим електронским новчаницима.

У циљу повећања ефикасности рада службе за контролу јавног превоза, планирана је набавка уређаја за читавање возних исправа путника. Имплементацијом новог система превоза, почев од фебруара 2020. године и увођењем електронских новчаника током 2021. године, као једног од начина куповине карата од стране путника, наметнула се и потреба за набавком наведених уређаја како би контрола путника била ефикаснија. Наведени уређаји би убрзали рад контролора, што би за последицу имало и већи број контрола по једној смени, а самим тим и повећање прихода од превоза, јер би се тиме још више смањило број путника без купљене карте. Наведени уређаји би омогућили и „on line“ праћење рада службе контроле јавног превоза и израду детаљнијих извештаја о броју контрола, броју путника без карте по појединим линијама, што би омогућило и чешће контроле на линијама где је највећи број путника без карте.

Нема економског оправдања за нека значајнија инвестициона улагања у наредних пет година, због неизвесности око начина обављања јавног превоза путника по истеку садашњих уговора о ЈПП.

6. АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Како би се путницима који користе јавни превоз пружила што квалитетнија услуга, Предузеће је у непрестаном контакту са превозницима који обављају делатност градског и приградског превоза путника и инсистира на поштовању свих одредби уговора о ЈПП.

Од августа месеца 2021. године, путници преко својих мобилних телефона, у сваком моменту могу да провере за које време на било коју аутобуску станицу долазе аутобуси градског и приградског превоза путника. Истовремено је корисницима услуга градског и приградског превоза путника на територији Града Ниша омогућено да, поред класичне куповине за готов новац, појединачне карте плаћају и путем такозваног електронског новчаника. Уместо да приликом сваког уласка у аутобус, код себе мора да увек има ситан новац да би купио карту, путник може да унапред на свој електронски новчаник уплати одређена средства и да тим новчаником плаћа појединачне карте у аутобусима, до висине уплаћених средстава.

У 2021. години није било планираних, нити реализованих инвестиционих улагања.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О ОТКУПУ СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА, ОДНОСНО УДЕЛА

Предузеће је јавно комунално предузеће чији је оснивач и једини члан Град Ниш. Одредбом члана 157. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014, 5/2015, 44/2018, 95/2019, и 109/2021), је утврђено да једночлано друштво не може стицати сопствени удео.

У Предузећу није било откупа сопствених акција, односно удела.

8. ПОСТОЈАЊЕ ОГРНАКА

Предузеће нема огранке.

9. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И УСПЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Основни финансијски инструменти Предузећа који су од значаја за процену његовог финансијског положаја и успешности пословања су готовина и готовински еквиваленти, потраживања и финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и обавезе према добављачима, по кредитима и остале обавезе из пословања Предузећа.

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа.

Под готовином и готовинским еквивалентима у финансијским извештајима Предузећа се исказују готовина у благајни и стања на текућим рачунима Предузећа, као и остала расположива новчана средства.

Потраживања од купаца, краткорочни финансијски пласмани и остала краткорочна потраживања се исказују по номиналној вредности, умањеној за исправке вредности извршене на основу процене њихове наплативости.

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања Предузећа се исказују у номиналној вредности.

Обавезе по кредитима се првобитно исказују у износима примљених средстава (у номиналној вредности), а после тога се исказују по амортизованој вредности уз примену уговорене каматене стопе.

10. ЦИЉЕВИ И ПОЛИТИКЕ ВЕЗАНЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Управљање ризицима је један од основних елемената доброг управљања у предузећу. Основни циљ управљања ризицима је идентификовање, мерење, анализа, процена и третман ризика, како би се постигло ограничавање и минимизирање његових негативних ефеката на финансијски резултат и остале показатеље пословања.

Од посебно великог значаја и утицаја на пословање Предузећа су финансијски ризици. У ову групу ризика првенствено спадају:

- Тржишни ризик,
- Ризик ликвидности,
- Кредитни ризик и
- Каматни ризик.

Политика управљања финансијским ризицима у Предузећу се првенствено своди на њихово благовремено уочавање, односно идентификовање и спровођење одговарајућих мера у циљу смањења изложености Предузећа тим ризицима и минимизирања потенцијалних негативних утицаја на пословање Предузећа.

11. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА, СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА И ОЦЕНА ЊИХОВЕ ЕФЕКТИВНОСТИ

11.1. Ценовни ризик

Ризик промена цена је ризик да услед промена цена на тржишту, дође до снижења имовине Предузећа. Предузеће је изложено овом ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца и обавеза према добављачима.

Цене карата за градски и приградски превоз путника су у надлежности Градског већа Града Ниша. Како је напред већ наведено, Град Ниш се обавезао да на свој терет преузме плаћање пуне разлике између укупне вредности продатих карата и укупне вредности пружених услуга превоза путника по рачунима превозника. То значи да би се, у случају повећања цена карата, за износ повећаних средстава од продаје карата, за исти износ смањила издвајања средстава из градског буџета. У овом случају је утицај ценовног ризика на финансијски резултат Предузећа минималан, с обзиром да је Предузеће својом пословном политиком утврдило да сви купци карата врше плаћање унапред, односно приликом њиховог преузимања. Једино је установама и предузећима, директним и индиректним корисницима буџета, омогућено да преузете карте плаћају у роковима утврђеним Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, али је и ту ризик да се неко од тих потраживања не наплати минималан.

У случају када, у складу са унапред уговореним параметрима, превозници остваре право на промену цене превоза путника, могућност да изложеност овом ризику доведе до негативног ефекта на финансијски резултат Предузећа је такође минималан, пошто се за износ повећаних или смањених накнада превозницима, за исти износ повећавају или смањују средства која Град Ниш издваја из буџета за финансирање јавног превоза путника.

Одређени утицај на финансијски резултат Предузећа могу да имају само промене цена добара, услуга и радова који су набављају за потребе обављања делатности. Годишњим програмом пословања, после претходно извршеног испитивања тржишта, Предузеће планира висину свих својих трошкова за које има обезбеђена финансијска средства. Уговорима која после спроведених поступака јавне набавке, закључује са добављачима, Предузеће у највећем броју случајева, уговара фиксне цене добара, услуга и радова. Једини већи ризик да дође до значајнијих промена цена је у случају набавке горива, где је практично немогуће уговорати цене у фиксном износу. Међутим, учешће трошкова горива у укупним трошковима Предузећа је релативно мало, па је у овом случају утицај ценовног ризика на финансијски резултат Предузећа, такође релативно мали.

11.2. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик промене кредитне способности Предузећа, који може утицати на неиспуњење новчаних обавеза према повериоцима и изазвати негативне ефекте на пословање Предузећа. Предузеће може да буде изложено овом ризику, уколико дужници неће бити у могућности да дуговања према њему измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност овом ризику је, дакле, ограничена на износ потраживања од купаца на дан биланса стања.

Управљајући овим ризиком, Предузеће је својом пословном политиком утврдило да се месечне карте за превоз путника од купаца наплаћују унапред, односно на дан преузимања карата. Једини изузетак су директни и индиректни корисници буџета, којима је омогућено да преузете карте плаћају у роковима утврђеним Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, али је и ту, као што је напред већ наведено, ризик да се неко од тих потраживања не наплати минималан. С друге стране, превозници који обављају јавни превоз путника, у складу са уговорним одредбама, на сваких осам дана Предузећу уплаћују пазаре од продатих појединачних карата, а Предузеће њима плаћа извршене услуге тек по пријему уплаћених пазара. Тиме је избегнут готово сваки ризик да се не наплате потраживања Предузећа по основу издатих појединачних карата купцима.

Једини озбиљан ризик неиспуњења обавеза према Предузећу постоји код потраживања од физичких лица којима су, пошто у моменту контроле нису имали купљену карту или издату исправу на основу које имају право на бесплатан превоз, издате опомене за плаћање доплатних карата. Нека од тих лица уредно плаћају примљене опомене, али значајан део њих то не чини, тако да је Предузеће принуђено да покреће поступке принудних наплата потраживања од таквих дужника, преко јавних извршитеља.

Међутим, постоји релативно велики број таквих лица која немају никаква примања, или примања која су у складу са чланом 257. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС“, бр. 106/2015, 106/2016, 113/2017, 54/2019 и 9/2020), изузета од извршења, као што су примања по основу законског издржавања, накнаде штете због нарушеног здравља, примања која се остварују према прописима о социјалној заштити и привремене незапослености и друга примања. При том, већина тих лица нема никакву покретну имовину која се води на њихово име, како би се спровео поступак принудне наплате продајом покретних ствари.

Предузеће је благовремено уочило овај ризик, па је својом пословном политиком утврдило да не покреће поступке принудних наплата потраживања од тих лица, пошто је велика вероватноћа да се таква потраживања не би наплатила, при чему би Предузеће додатно повећало своје трошкове, плаћајући такозване трошкове предујма јавним извршитељима, који се плаћају независно од тога да ли ће се потраживања од извршних дужника наплатити или не. Зато се приликом годишњег пописа потраживања и обавеза, у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа, врши процена наплативости сваког појединачног потраживања, па се део тих потраживања директно отписује због немогућности наплате (немаштина или смрт дужника, потраживања до износа од хиљаду РСД, при чему су трошкови вођења поступка принудне наплате вишеструко већи и слично), а код потраживања од осталих дужника се врши исправка

њихове вредности, при чему се примењују различити проценти исправки вредности, зависно од тога да ли ради о потраживањима од лица која су запослена или примаоци пензија, где је проценат исправки далеко мањи у односу на исправке вредности потраживања од лица за која Предузеће не поседује податке о било каквим примањима.

11.3. Ризик ликвидности и ризик новчаног тока

Ликвидност Предузећа значи његову способност да на време измирује све своје краткорочне обавезе, као и да је солвентно и способно за измирење свих дугорочних обавеза.

Ризик ликвидности је ризик да дође до настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Предузећа услед његове неспособности да испуњава доспеле обавезе.

Ризик ликвидности плаћања је ризик да дође до погоршања способности Предузећа да уредно измирује своје обавезе, а ризик ликвидност имовине представља ризик да не буде у могућности да у целости наплати своја потраживања.

Предузеће на дневном нивоу управља ликвидношћу, упоређујући стање својих ликвидних средстава са текућим обавезама, са циљем да осигура да извори финансирања буду расположиви за измирење свих обавеза у тренутку њиховог доспећа.

Руководство Предузећа свакодневно добија потпуне информације о текућим и будућим новчаним приливима и одливима, како би се ризик новчаног тока свео на најмању меру. После увида у тренутно стање новчаних средстава којима Предузеће располаже и плана прилива и одлива средстава у наредном периоду, одобрава се плаћање сваке појединачне обавезе.

У Нишу, 31.03.2022. године

Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

Милена Ристић

Милена Ристић, дипл. економиста

Законски заступник

Милан Милић
Милан Милић, дипл. инж. саобр.